

sige: Hvad mener Kandidaten om en Ordning af det lærde Skolevæsen. Men ellers har Sagen været paa Dagsordenen i langt over 20 Aar, der har været fremsat Skolelovsforslag, ganske vist have de tidligere Ministerier altid fremsat dem i Landstinget, og ganske vist ere disse Lovforslag altid bleve standsede i Landstinget, men der har ikke mindre end 4 Gange tidligere været fremsat Lovforslag for Rigsdagen, og da Rigsdagsmænd af Folketinget ogsaa have den Pligt at gøre sig bekendt med Sager, der komme frem i Landstinget, kan jeg ikke forstaa, at der kan klages over, at man ikke tidligere har haft Lejlighed til at sætte sig ind i saadanne Sager, og man kunde sige sig selv, at naar Venstre en Gang kom til at danne et Ministerium, vilde Skolereformen blive en af de Sager, der maatte tages op. Det er nemlig ikke en Sag, hvorom Venstre kan sige: Vi bryde os ikke om, hvorledes man indretter det højere Skolevæsen. Det højere Skolevæsen har nemlig hidtil — og saaledes er det vist gaaet i de forskellige Lande — været mest indrettet for Overklassen, saa at det er Overklassen, som har haft særlig Adgang til disse Skoler, og derfor have vi ogsaa set, at naar Bondesønner skulle studere, have de maattet pine sig frem gennem Kursus og lignende og mange Gange haft det meget møjsommeligt, inden de kunne faa Studentereksamen. Rigsdagen har ogsaa erkendt dette ved at give en Række Bevillinger til Stipendier netop for dem, som i en senere Alder kom til at studere. Efter at Venstre var kommen til at danne Ministeriet, kunde man sige sig selv, at det var en af de Sager, som maatte og skulde tages op, og jeg havde ogsaa min Opmærksomhed henvendt paa denne Sag, straks jeg blev Minister. At jeg ikke allerede i Fjor kunde fremsætte Lovforslaget, laa i, at man ikke kunde komme med alt paa en Gang, thi allerede i Fjor var der ogsaa sket Henvendelser fra den lærde Skole til mig derom. Naar jeg saa tog Sagen op sidste Sommer, bebrejdede det ærede Medlem for Assens mig, at jeg ikke havde taget de rigtige Mænd med paa Raad; han sagde, at jeg havde taget en Snes Latinskolelærere med. Det er ikke Tilfældet. Lad være, at man til Nød kan sige, at den ærede Ordfører er Latinskolelærer, det er han dog ikke i egentlig Forstand. De 2 Mænd fra Landstinget, der vare med, ere ikke Latinskolemænd. Det ærede Medlem for Valby (Oscar Hansen) heller ikke. Realskolen var særlig repræsenteret — det

klagede det ærede Medlem over, at den ikke var — dels ved Tilsynsmanden ved Realskolerne og dels ved Realskoleforeningens egen Formand. Jeg ved ikke, hvorledes man bedre skulde kunne faa en Repræsentation for Realskolerne end netop ved at vælge disse to, der af alle erkendes for at være særdeles dygtige Mænd. Folkeskolen er repræsenteret ved den Mand, der nu er Biskop over Lolland—Falsters Stift, og som fra alle Sider er erkendt som den bedste Folkeskolens Mand, vi have, og som inden for selve Folkeskolen nyder ubetinget den bedste Anseelse. Jeg vil dog ogsaa anføre, at jeg som Minister ikke har tabt al Interesse for Folkeskolen eller Kendskab til den. Jeg har arbejdet i denne Skole i omtrent 25 Aar og har arbejdet i den paa mange forskellige Steder i Landes, saa at jeg heller ikke er ukendt med Folkeskolens Forhold.

Men nu kommer endelig det Punkt, som det ærede Medlem særlig fremdrog, idet han sagde, at her vil man omorganisere Folkeskolen — ja, det var maaske den sidste ærede Taler, der udtalte det — omorganisere Folkeskolen og Realskolen. Man har sagt, at man vil gøre Folkeskolen til en Forberedelsesskole for den lærde Skole, gøre den til en Uddannelsesanstalt for Rekrutter til den lærde Skole. Det er ikke Tilfældet. Jeg kan ikke noksom betone dette, at her røres hverken ved Loven eller ude i Livet selv det mindste ved Folkeskolen, Folkeskolen beholder den Organisation, vi have givet den ved Loven af 24. Marts 1899, ikke paa noget Punkt røres der ved Folkeskolen ved denne Lov, og ikke heller vil der i selve Gennemførelsen af denne Lov blive rørt det mindste ved den. Der vil ikke kunne anføres et eneste Punkt, hvor man vil præge Folkeskolen eller kræve noget af Folkeskolen, som man ikke hidtil har krævet. Indirekte er der stillet den Opfordring til Folkeskolen, som ogsaa den ærede Ordfører talte om, at man siger: Nu have vi føjet de øvrige Skolearter ind som Led i vore Skoler, nu have vi dem alle sammen, lad dem nu kappes med hinanden, Folkeskoler, Realskoler, lærde Skoler, Højskoler, kort sagt, dem alle sammen, om at naa det bedste Maal for vor Folkeoplysning i det hele taget! Det kan man sige, men man kan ikke paa nogen Maade sige, at der er lagt noget som helst Baand paa Folkeskolen, eller at Folkeskolen i nogen som helst Maade er gjort til Uddannelsesanstalt for Rekrutter til den lærde Skole; nej, hvis der er lagt Baand paa nogen